

اثر عوامل مختلف محیطی و تنظیم کننده‌های رشد بر روی تنوع جنسیت گل‌های خیار

مشهد هناره

پژوهنده مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان غربی

در گیاه خیار میتوان دامنه وسیعی از لحاظ مورفولوژی گل مشاهده نمود، گل‌های نر و ماده و هم‌مافودیت با نسبت‌های مختلف بر روی بوته وجود دارند. ظهور این گل‌ها می‌تواند تحت تأثیر شرایط محیطی و تنظیم کننده‌های رشد گیاهی قرار گیرد.

از فاکتورهایی که بر روی جنسیت گل اثر می‌گذارند می‌توان درجه حرارت، فتوپریود و شدت نور را نام برد. اثر متقابلی بین روز کوتاهی و شب‌های خنک در تشکیل گل‌های ماده در کولتیوارهای یکپایه (monoecious) وجود دارد. بسیاری از ارقام و لاین‌های اصلاح شده در شدت نور بالا در مقایسه با شدت نور پایین گل‌های ماده بیشتری تولید می‌کنند. اثر فتوپریود بر روی نوع جنسیت گل در این نبات مختلف است. در بعضی از گزارشات ذکر شده که تعداد گل‌های ماده تحت تأثیر شرایط روز کوتاهی افزایش می‌یابد، در صورتیکه در آزمایش دیگر که روی یک رقم یک پایه (monoecious) صورت گرفت ماکزیمم تعداد گل‌های ماده تحت شرایط روز بلندی بدست آمد. در تحقیق بر روی چند کولتیوار تک پایه (monoecious) ثابت شده است که درجه حرارت‌های بالا بخصوص در شب درصد گل‌های نر را بالا می‌برد، درحالی‌که درجه حرارت‌های پایین درصد گل‌های ماده را زیاد می‌کند.

مواد شیمیایی نیز بر نوع جنسیت موثرند از این مواد که تعداد گل‌های ماده را افزایش می‌دهند می‌توان اتفن، اکسین و مالیک هیدرازید را نام برد. اسید جیبرلیک، نیترات نقره، تیوسولفات نقره و آمینواتوکسی وینیل گلیسین (AVG) باعث افزایش تعداد گل‌های نر می‌شوند.